

משרד ראש הממשלה
Prime Minister's Office
مكتب رئيس الحكومة

איגרת סיכום של המפגש הראשון של צוות השולחן העגול בנושא עידוד הנתניה וקידום הפילנתרופיה

אשר התקיים ביום חמישי, 14 באוקטובר 2010, ו' בחשוון תשע"א, במשרד ראש הממשלה בקריה, תל אביב

יו"ר הצוות מטעם הממשלה פתח את הישיבה בציון הנחיית ראש הממשלה לשולחן העגול ולמשרדי הממשלה בכינוס השולחן העגול שהתקיים ביום 14.7.10, בדבר הצורך לגבש מדיניות לעידוד הנתניה וקידום הפילנתרופיה בשיתוף עם נציגי המגזר השני והשלישי. בהמשך להנחיה זו, פורסם קול קורא לציבור. התקבלו למעלה מ-20 תגובות משמעותיות, המציגות כיווני פעולה ראויים לבחינה.

היו"ר הציג את מטרתו של המפגש – פרישת מפת הנתונים כפי שידועה לנו היום, הצגת ההצעות שהועלו, הגדרה משותפת של כיווני הפעולה שייבחנו על ידי הצוות וכן התייחסות לדרכי עבודת הצוות. הוא הדגיש כי זוהי שעת כושר וקיימת הזדמנות ליצור שיתוף פעולה אשר יקדם הלכה למעשה תחום הנוגע לשלושת המגזרים, שהצלחתו יכולה להניב פירות לשלושת המגזרים ולכלל החברה. היו"ר מטעם הממשלה קרא לכלל המגזרים לשלב ידיים כדי להגיע לגיבושה של מדיניות מיטבית ולהציגה בפני ראש הממשלה בדיון השולחן העגול שיתקיים ב-25.1.11. כן הוסיף יו"ר מטעם הממשלה כי הכוונה של הממשלה בכניסתה למהלך עידוד הפילנתרופיה אינה להביא לכך שהממשלה תוחלף וגורמים אחרים יפעלו במקומה, אלא המטרה היא לבחון איך ניתן להביא לידי כך שסך כל המשאבים של אזרחי המדינה המופנים למגזר השלישי ילכו ויגדלו.

פרופ' הלל שמיד מהמרכז לחקר הפילנתרופיה באוניברסיטה העברית הציג את המקורות לנתניה פילנתרופית בישראל. פרופ' שמיד ציין מגמות מסתמנות, וביניהן העובדה כי סך כל חלקה של הפילנתרופיה במימון אלכו"רים נשאר יציב, ושיעור הפילנתרופיה מחו"ל נמצא במגמת ירידה, שכן מתרחש שינוי בקהל התורמים והדור הנוכחי של התורמים מעוניין יותר להשקיע במטרות "תיקון עולם" גלובליות.

יחד עם זאת, אחוז התרומות מחו"ל מסך כל התרומות בשנת 2009 עומד על כ-62%, ונראה גידול בחלקה של הפילנתרופיה בישראל.

המשמעויות שעלו מהנתונים שהציג פרופ' שמיד, הן שאומנם קיים גידול במספר התורמים ובגובה התרומה, אך עדיין מספר התורמים המדווחים נמוך, והיקף התרומה נמוך, וישנו פער בין נתון זה ובין מה שידוע על כלל הפילנתרופיה הישראלית. עוד עולה שהעלייה החדה ביותר בהיקף התרומות חלה בין 1999-2000 שנים שבהן הועלתה תקרת הזיכוי מ-480 אלף ש"ח ל-2 מליון ש"ח. בשנים אלו, העלייה בהיקף התרומות, בטווחים שמעל תקרת הזיכוי נעה בין פי-3 לפי 4 לעומת עלייה של בין 11%-4 בלבד ביתר התרומות. כן עולה כי ההשפעה של

השולחן הממשקי מופעל על ידי הממשלה ובמימונה באמצעות:

שיתופים
לקידום החברה האזרחית
Sheatufim The Israel Center for Civil Society

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

www.pmo.gov.il/civilsociety

רח- קפ"ן 3, ירושלים 70019
טלפון: 02-6706127 | פקס: 02-6706131

משרד ראש הממשלה

Prime Minister's Office

مكتب رئيس الحكومة

העלאת תקרת הזיכוי על תרומות מחברות, משמעותית יותר מהשפעתה על יחידים.

חברת צוות מטעם המגזר העסקי העירה שהנתונים לגבי תרומות של עסקים מבוססים על סקר התמי"ת ועל כלל העסקים במדינת ישראל, שרובם עסקים קטנים. לטענתה זה מעוות מאוד את התמונה. אם אותו סקר היה נעשה רק על החברות הגדולות התמונה הייתה שונה לחלוטין, שכן החברות הגדולות תורמות סכומים גדולים באופן משמעותי.

הגב' פרידה ישראלי הממונה על הכנסות המדינה (בפועל) הציגה את נתוני התרומות בישראל שבידי רשויות המס. הנתונים שהוצגו מתייחסים לשנים 2004-2008, ומציגים אך ורק נתונים של תרומות שניתן עבורן זיכוי מס. על פי הנתונים האחרונים, היקף התרומה הכולל הוא כ- 0.15 מהתמ"ג.

הודגש כי הסך הכולל של התרומות עלה, על אף שלא היה שינוי בתקרה. לדעת הממונה על הכנסות המדינה (בפועל), תקרת הזיכוי של 30% אינה רלוונטית ליחידים. לגבי חברות מתקבלת תמונה של פיזור בכל הטווחים של התקרות. עיקר החברות נמצאות במקום של תרומה של עד 5% מההכנסות שלהן.

לטענת הממונה על הכנסות המדינה (בפועל) אי אפשר לומר שרואים שגובה זיכוי של 30% היווה חסם לתרומות. לדידה הסיבה לכך שאנשים לא תורמים אינה בגין התקרה אלא מסיבות אחרות. חבר צוות מטעם המגזר העסקי טען בתגובה כי כשנותנים זיכוי על 50% זה נותן עידוד לציבור לתרום יותר, וכך ניתן להעביר מסר שזו המדיניות הרצויה.

ראש האגף לתכנון מדיניות במשרד ראש הממשלה העיר שקיימת אפלה מבחינת הנתונים. לטענתו ידוע שיש ניצול מועט מבחינות רבות ושונות בסעיף 46, וכי יש אפיק גדול של תרומות שאינן מדווחות. הצוות לא ניגש לקידום הנושא מתוך תחושת שבר. עד היום קיימת הישענות כבדה מאוד במשק ובארגונים על תרומות יהודי התפוצות, אבל אין אנו יודעים כמה זמן זה ימשך. כמו כן ידוע כי הפוטנציאל הישראלי לתרומות גדול יותר.

נציגת הגוף המפעיל העלתה כי אחת השאלות המרכזיות היא כיצד יוגדרו מטרות התהליך, במצב בו אין משבר. הוצגו הצעות ראשוניות להגדרת המטרות:

1. הגדלת ההיקף ושיעור הפילנתרופיה הישראלית כמענה לירידה הצפויה בשיעור הפילנתרופיה מחו"ל
2. הגברת האפקטיביות של הפילנתרופיה בהתאם לצרכי החברה הישראלית ולכוונת התורם
3. הרחבת התרומות ממקורות הנתנה השונים בפילנתרופיה

למשתתפים הוצגו תרשים ובו מגוון נושאים רלוונטיים לדין המחולקים על פי קהלי היעד השונים, כפי שעלו

השולחן הממשקי מופעל על ידי
הממשלה ובמימונה באמצעות:

שיתופים
לקידום החברה האזרחית
Sheatufim The Israel Center for Civil Society

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

www.pmo.gov.il/civilsociety

רח- קפלן 3, ירושלים 70019
טלפון: 02-6706127 | פקס: 02-6706131

משרד ראש הממשלה

Prime Minister's Office

مكتب رئيس الحكومة

מההצעות שנשלחו לקול הקורא שהופץ. בין הנושאים:

לציבור הרחב - הורדת "רצפת" הסכום המוכר לצורך זיכוי מס בשל תרומות, מתן תרומות וקבלת זיכוי ממס באמצעות תלוש שכר, עידוד תרומות משולבות במצינג של מעסיק, הסדרת תרומות מהציבור, חינוך וקמפיין לאומי.

לבעלי הון ניכר / משקיעים חברתיים - העלאת התקרה המוכרת לזיכוי מס של תרומות, הגדרת מעמד קרן כולל קרן צמיחה ואסדרתו, הוקרה, פיתוח שוק הון פילנתרופי כגון: קרן מתן אשראי, אג"ח לאלכ"רים, יצירת הגדרה לעסקים חברתיים ויצירת מסגרת תאום ושיתוף פעולה בין תורמים.

לתאגידים - העלאת התקרה המוכרת לזיכוי מס של תרומות, הגדרת מעמד קרן, כולל קרן צמיחה, ואסדרתו, הוקרה, עידוד תרומה בעין, עידוד תרומות משולבות במצינג והרחבת חובת הדיווח בעניין תרומות תאגידים.

הפתרונות שהוצעו המשותפים לכלל הקהלים הם: סעיף 46 - הרחבת המטרות הציבוריות, הגדרת מפת עדיפות לאומית ופיתוח כלים לדיפרנציאליות בזיכוי ממס, וייעול תהליך קבלת אישור 46. כמו כן יש מקום ליצירת כלים להגברת שקיפות ויעילות ארגונים נתרמים.

נציג מטעם רשות המסים מסר כי ברשות עומדים לפשט את התהליך של זיכוי ממס על תרומה על ידי מעביד, במטרה לנסות להגדיל את אחוז התרומות במגזר השלישי. הנציג ציין כי הטבות המס בכלל המגזרים ניתנות כעת באופן אחיד, ולא נעשות הבחנות בין עמותות. הוא הציע חלוקה דיפרנציאלית במתן ההטבות.

חבר צוות מטעם המגזר העסקי ביקש לבדוק מה ניתן לעשות בתחום עידוד הפילנתרופיה מצד המדינה. הוא נתן את דוגמת תעשיית ההייטק עבודה הקימה המדינה לפני 15 שנים קרנות הון סיכון, והיום מתהדרת בתעשיית ההייטק המשגשגת. לטענתו התהליך לא דרש הוצאה כספית נכבדת מצד המדינה, והוא מציע לעשות אותו דבר בתחום העסקים החברתיים.

חבר צוות אחר מטעם המגזר העסקי הדגיש כי משרד החינוך צריך להיות שותף מלא בהפעלת חינוך לנתינה, ולהתניחם לכך כחלק מהאתוס היהודי. יש להנהיג קמפיין מוצלח כמו בנושא המים או צריכת החשמל.

מנכ"ל משרד המשפטים הצהיר כי משרדו יכול לסייע בתהליך. הוא ציין את פרויקט גיידסטאר, בו ניתן היום למצוא נתונים ודוחות על כל עמותה בישראל, דבר המגביר את שקיפות הארגונים. בתחום החקיקה – משרד המשפטים נאות לעשות כל שינוי נחוץ ולסייע להגיע למטרות המבורכות של התהליך.

חבר צוות מטעם המגזר השלישי הציע לעשות דיפרנציאל במצינג לפי עדיפויות לאומיות, ועל ידי כך לעודד את

השולחן הממשקי מופעל על ידי
הממשלה ובמימונה באמצעות:

שיתוף

לקידום החברה האזרחית
Sheatufim The Israel Center for Civil Society

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

www.pmo.gov.il/civilsociety

רח- קפ"ל 3, ירושלים 70019
טלפון: 02-6706127 | פקס: 02-6706131

משרד ראש הממשלה

Prime Minister's Office

مكتب رئيس الحكومة

מדיניות הממשלה ואת הנושאים שבראש סדר העדיפות הממשלתי. אותו חבר ביקש גם להפנות את תשומת הלב לכך, שלא די להתבונן בתמונת הפילנתרופיה על ציר הזמן, ללא שנתבונן בנתון של מפת הצרכים והשינויים בה לאורך השנים.

חברת צוות מטעם המגזר העסקי ביקשה לוודא כי הוראת השעה לגבי רצפת התרומה המוכרת לצרכי זיכוי ממס תמשך עד סוף 2011, וגם ביקשה להוריד את הרצפה עוד יותר, מה שיביא לגידול בפרוטנציאל ולהעלאת התרומות. לדידה, תרומות יחידים הוא נושא המאובחן כבר שנים רבות כתחום שיש לעודדו, והיא הציעה עידוד תרומות יחידים דרך דוגמא אישית, כגון מציינג של החברה עם תרומות של העובדים. הממונה על הכנסות המדינה (בפועל) אמרה בתגובה כי נושא הוראת השעה יועבר לדיון במנהל הכנסות המדינה.

חבר צוות מטעם המגזר השלישי הציע לערוך דיפרנציאציה של הטבות לפי רמת השקיפות של הארגונים, כאשר הדבר יצור תמריץ לעמותות ליתר שקיפות. כמו כן, לדידו, במטרות המהלך חסרה מטרה של גיוון מקורות הכנסה של המגזר השלישי.

פרופ' הלל שמיד אמר כי היה רוצה לראות פחות את הממשלה כפטרונית של המגזר השלישי ופחות מעורבות ממשלתית ושהפילנתרופיה תשחרר עמותות שתלויות בממשלה, וכך תיווצר בעמותות יותר חדשנות ופחות קונפורמיות עם הממשלה.

יו"ר הצוות מטעם הממשלה סיכם את הפגישה וציין כי קיימים הרבה מאוד רעיונות שאפשר לפתח לכיוונים רבים. הוא חזר והדגיש שתי תופעות חשובות, האחת שברור כי התרומות מחו"ל נמצאות במגמת ירידה, המגמה ברורה מאוד ויש תחלופה עם התרומות הישראליות, אך אין אנו יודעים כמה זמן מצב זה ימשך. התופעה השנייה היא כי כיום השליטה היא אכן בידי המדינה, וזה בעייתי לשני הצדדים. יש להגיע למצב של ירידה בדומיננטיות הממשלתית ושחרור "לפיתת החנק". בנוסף הכלים שהוצעו יכולים לסייע, ביניהם מעמד של עמותות קרן והעלאת תקרה והורדת הרצפה של סכומי התרומות לצורך זיכוי המס. לגבי כלי המציינג – לעת הזאת לא נראה כי יש אפשרות להפעילו. בנוסף הדגיש כי יש לרתום את המגזר הציבורי ועובדיו לנושא הפילנתרופיה, ולשם כך הוזמן נציג נציבות שירות המדינה לדיון. בתחום החינוך אכן יש לבנות קמפיין לציבור, גם לתורמים שלא מבקשים זיכוי על תרומתם. במסגרת ההטמעה הזאת יש לעודד שימוש בכלים הקיימים ולהעלות מודעות לקיומם. על נושא העסקים החברתיים, מומלץ, לדעת היו"ר, לקיים דיון נפרד. בעניין הדיפרנציאציה במתן זיכוי ממס – מדובר בשיפוט ערכי של עמותות, ואל לנו לעסוק בכך.

יו"ר הצוות מטעם הממשלה סיים את סיכומו בכך שיש לדון לעומק בנושא המטרות הציבוריות על פי סעיף 46.

השולחן הממשקי מופעל על ידי
הממשלה ובמימונה באמצעות:

שיתוף

לקידום החברה האזרחית
Sheatufim The Israel Center for Civil Society

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

www.pmo.gov.il/civilsociety

רח- קפלן 3, ירושלים 70019
טלפון: 02-6706127 | פקס: 02-6706131

משרד ראש הממשלה
Prime Minister's Office
مكتب رئيس الحكومة

משתתפים בדיון: מר איל גבאי, מנכ"ל, משרד ראש הממשלה; ד"ר גיא רוטקופף, מנכ"ל משרד המשפטים; עו"ד אלון בכר, ראש רשות התאגידים, משרד המשפטים; עו"ד מייק בלאס, משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים; מר חנוך ברקת, מייסד, קרן דואליס; גבי טליה אהרוני, מייסדת, מעלה; מר ליאון רקנאטי, יו"ר, קרן יהל; מר גיא אברוצקי, מנכ"ל, נובה; גבי אהובה ינאי, מנכ"לית, מתן;

מוזמנים: גבי פרידה ישראלי, ממונה (בפועל) על הכנסות המדינה, משרד האוצר; פרופ' הלל שמיד, ראש המכון לחקר הפילנתרופיה, האוני' העברית; גבי אבישג רוזיך, המכון לחקר הפילנתרופיה, האוני' העברית; ד"ר יגאל בן שלום, יו"ר מנהיגות אזרחית; מר אהרון אליהו, סמנכ"ל, רשות המסים; מר יהודה מונסינגו, מנהל תחום מוסדות ואלכ"רים, רשות המסים; מר יעקב ברגר, משנה לנציב שירות המדינה, נציבות שירות המדינה;

צוות משרד ראש הממשלה: מר אהוד פראוור; גבי שני שרביט; גבי תמר פלד אמיר; גבי אלישבע דרר; מר אבי כהן; גבי עדי גיגי;

צוות שיתופים: מר שלמה דושי; ד"ר בת חן ויינהבר; גבי גלי סמבירא; גבי עדי פרג'ון.

השולחן הממשקי מופעל על ידי
הממשלה ובמימונה באמצעות:

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

www.pmo.gov.il/civilsociety

רח- קפלן 3, ירושלים 70019
טלפון: 02-6706127 | פקס: 02-6706131